

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Навчально-науковий Інститут мистецтв
Кафедра сценічного мистецтва і хореографії**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Робота актора в кіно»**

Освітня програма «Сценічне мистецтво»
Спеціальність 026 Сценічне мистецтво
Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від «20» вересня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Робота актора в кіно
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Прокоп'як Віра Богданівна
Контактний телефон викладача	(0342) 52-34-29; +380977753799.
E-mail викладача	vira.prokopiak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 годин (3 кредитів ECTS)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Очні консультації згідно графіку (ауд.207)

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Робота актора в кіно» спрямована на виховання в майбутніх акторів важливих практичних навичок, професіоналізму, здатності швидко сприймати та виконання поставлених завдань, концентрації уваги, вміння моментально перевітлюватися, адже специфіка роботи актора в кіно характеризується, загалом, концентрацією і зосередженістю уваги, деталізацією елементів внутрішньої техніки актора, наявністю так званих «дублів».

Вивчення даної дисципліни передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців, зокрема: формування у студента професійних навиків та знань необхідних для індивідуальної роботи над художнім образом та персонажем; оволодіння методами акторської майстерності, знання теорії майстерності та розуміння сучасних форм та естетики театрального мистецтва; розвиток професійного та загальнокультурного кругозору майбутнього актора; розвиток індивідуальних професійних якостей (спостережливість, творча фантазія, аналітичні здібності); вміння використовувати поліфункціональні вміння в умовах реальної творчої діяльності; духовний ріст особистості, розвиток її самобутності виховання студента як носія духовності, естетичних та моральних правил, творця; виховання особистісних якостей, необхідних в даній професійній діяльності – працьовитості, творчої активності, відповідальності, сили волі, пріоритету колективних цілей перед суб'єктивними установками.

3. Мета та цілі курсу

Мета полягає в опануванні студентами теоретичних засад і практичних навичок для досягнення майстерності виконання ролі у кіно, вироблення акторського досвіду втілення драматургічного матеріалу в межах кінопроектів, розширення меж професійної акторської досконалості; практичному засвоєнні елементів внутрішньої і зовнішньої техніки актора; розвитку у студента психофізики для створення образу в кіно; активізації ініціативності студентів; розширенні діапазону роботи уяви й фантазії, спостережливості та художнього смаку.

Цілі курсу:

- орієнтуватись у кіносценарному русі, застосовуючи при цьому професійні критерії;
- знати етику професійних взаємовідносин, історію кіно;

- адаптуватися до роботи в конкретних умовах;
- культивувати та розвивати в собі здатність до спостереження;
- створювати художній образ та логічну послідовність акторських дій;
- володіти основними елементами дії в кадрі (увага, фантазія, уява, емоційна пам'ять, темпоритм, м'язова свобода);
- освоїти методи творення кінообразу та аспекти роботи актора над роллю у кіно;
- взаємодіяти з партнером або партнерами по знімальному майданчику;
- здійснювати дійовий аналіз ролей;
- визначати події, вчинки, конфлікти;
- імпровізувати в кадрі;
- відшукувати підтекст ролі;
- створювати кінообраз;
- практично втілювати запропоновані та індивідуально знайдені під час самостійного опрацювання завдання в роботі над роллю в кіно;
- аналізувати матеріал виконуваної ролі;
- адаптувати власні творчі ідеї для роботи у кадрі.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу.

ЗК2.Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.

ЗК3.Здатність вільно спілкуватися державною мовою України.

ЗК6. Здатність до критики й самокритики.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність до автономної і командної роботи.

ЗК11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність оцінювати і забезпечувати якість виконаних робіт

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК11. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій.

СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

СК 17. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

5. Результати навчання

ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПР03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПР07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПР10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПР11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПР16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

ПР17. Аналізувати та враховувати естетичні запити глядачів.

ПР18. Знати основні закони психології творчості .

ПР21. Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
6	026 Сценічне мистецтво	3-й	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Л-ра	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін викон.
Змістовий модуль 1 Робота актора в кіно					
1. Досвід роботи в кадрі визначних українських та зарубіжних акторів.	Практичне заняття	5-13 з переліку реком. л-ри	Перегляд фільмів і обговорення ролей. П. з. – 6 год.	Згідно системи оцінюван. курсу	Згідно розкладу
2. Внутрішня і зовнішня техніка актора кіно. Перевтілення і створення образу актора в кіно. <i>Тренування внутрішньої і зовнішньої техніки актора. Природа і принципи перевтілення. Ознайомлення з основними етапами створення образу.</i>	Практичне заняття	1-4, 15-16 з переліку реком. л-ри	Засвоєння опрацьованого матеріалу Робота над тренінгами. П. з. – 6 год.	Згідно системи оцінюван. курсу	Згідно розкладу
3. Діалог у кіно. <i>Діалог у кіно – засіб розкриття характеру. Діалог не копіює дійсність. Економність у діалозі. Діалог і ритм. Діалог і професія.</i>	Практичне заняття	15-17 з переліку реком. л-ри	Засвоєння опрацьованого матеріалу Робота над прикладами з фільмів. П. з. – 2 год.	Згідно системи оцінюван. курсу	Згідно розкладу
4. Художня цілісність виконуваної ролі в кіно. <i>Роль у художній цілісності роботи актора кіно з надзавданням і наскрізною дією. Перспектива як необхідна умова створення художньої цілісності ролі в кіно.</i>	Практичне заняття	1-18 з переліку реком. л-ри	Засвоєння опрацьованого матеріалу П. з. – 6 год.	Згідно системи оцінюван. курсу	Згідно розкладу
5. Ролі в кіно різних жанрів і стилів.	Практичне заняття	5-18 з переліку реком. л-ри	Засвоєння опрацьован. матеріалу	Згідно системи оцінюван. курсу	Згідно розкладу

<i>Жанри і стилі в кіно. Робота над ролями в різножанрових і різностильових фільмах.</i>			П. з. – 4 год.		
б. Основи роботи перед кінокамерою на знімальному та телевізійному майданчику, на радіо і в дублюванні фільмів.	Практичне заняття	15-17 з переліку реком. л-ри	Засвоєння опрацьован. матеріалу. Практична робота перед камерою. Участь в телевізійних програмах. П. з. – 6 год.	Згідно системи оцінюван. курсу	Згідно розкладу

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання студентів курсу відбувається відповідно до критеріїв регламентованих навчальним закладом. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів. Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника і Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів. Поточний контроль та оцінювання проводиться безпосередньо на практичних заняттях. Семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку бакалаврів та засвоєння ними навчальної програми. Форма контролю: екзамен (6 семестр). Оцінювання курсу здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.
Вимоги до письмової роботи	Письмова частина проводиться у вигляді комбінованого завдання.
Лекційні і практичні заняття	В ході практичних занять студенти отримують оцінки за усні відповіді та самостійні роботи.

Самостійна робота	Для самостійної роботи студентів пропонується опрацювання додаткової літератури з питань курсу, ознайомлення із аудіо- та відеоматеріалами, створення власних відеозаписів та створення дубляжу до частини фільму чи мультфільму.
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали не менше 25 балів, не мають невідпрацьованих незадовільних оцінок та пропусків

7. Політика курсу

На першому занятті студенти отримують детальну інформацію стосовно засад оцінювання конкретних форм роботи (оцінки за усні відповіді та письмові (самостійні) роботи під час практичних занять, за самостійну роботу, а також про особливості семестрового контролю у формі іспиту. Так само до відома студентів доводиться необхідність своєчасного відвідування занять, виконання завдань, передбачених навчальною дисципліною, відбувається їхнє ознайомлення із способом відпрацювань у випадку, якщо студент отримав негативну оцінку або ж пропустив аудиторне заняття. Додаткову інформацію стосовно навчальної дисципліни студенти можуть отримати під час консультацій як впродовж семестру, так і напередодні іспиту.

Академічна доброчесність. На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

8. Рекомендована література

Базова:

1. Саксаганський П. К. Моя праця над роллю К.: Мистецтво, 1937. 40с.
2. Грицан А. В. Виховання режисера: психофізичний та інтелектуальний тренінг : навчальний посібник [2-ге вид., переробл. та доповн.] Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. 188 с. : іл.
3. Безручко О. Шлях у кінематограф відомого українського актора, режисера і кіно педагога Є.С. Матвеева. *Мистецтвознавство України*. 2015. Вип. 15. с. 15-18.
4. Слободян В.Р. Кіноактор і сучасність. Київ, Мистецтво, 1987. 283 с.
5. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Логос, 2011. 391 с.
6. Поетичне кіно: заборонена школа. К.: В-во АртЕк, Редакція журналу Кіно-Театр. 2001. 464 с.

7. Брюховецька Л. Іван Миколайчук. К.: Редакція журналу КіноТеатр, Видавничий дім КМ Академія. 2004. 272 с.
8. Брюховецька Л. Кіносвіт Юрія Ілленка. К.: Редакція журналу Кіно-Театр, В-во Задруга. 2006. 288 с.
9. Брюховецька Л. Приховані фільми. Українське кіно 1990-х. К.: В-во АртЕк. 2003. 384 с.
10. Довженко і кіно ХХ століття: зб. ст. / упор. Л. Брюховецька, С. Тримбач. К.: Редакція журналу Кіно-Театр, В-во Поліграфцентр ТАТ. 2004. 264 с.
11. Зубавіна І. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. К.: Інститут проблем сучасного мистецтва. 2007. 296 с.
12. Ілленко Ю. Парадигма кіно. К.: Абрис. 1999. 416 с.
13. Совгира Т.І., Татаренко М.Г. Принципи роботи актора на знімальному майданчику. *Молодий вчений*. № 11 (63), листопад, 2018. С. 604-607
14. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій / науковий редактор: доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
15. Ірен Роздобудько. Структура кіносценарію. *Екранні мистецтва*. Київ, 2020. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:bKhcS5rE1qwJ:nv.knutkt.edu.ua/article/view/202644/202503+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua> (дата звернення – 18.06.2020)
16. Кіномистецтво. *Енциклопедія сучасної України*. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=6942 (дата звернення – 19.07.2020)

Допоміжна:

17. Вайда Анджей. Кіно і решта світу. Автобіографія / Пер. з польс. В. Авксентьєвої. К.: Етнос. 2004. 312 с.
18. Скуратівський Вадим. Екранні мистецтва у соціокультурних процесах ХХ століття. Генеза. Структура. Функції. К.: В-во Івана Федорова. 1997. Ч.1. 224 с.; Ч.2. 240 с.
19. Роздобудько Ірен, Санін Олесь. Кіно на папері: навчально-публіцистичні нотатки. Київ: Нора-Друк, 2016. 288 с.